

Érettségi tételek nyelvtan tantárgyból
(2017)

1.témakör: Kommunikáció

1.Tétel : A nyelv mint kommunikáció /*A kommunikációs folyamattényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel, szövegalkotással.*

2. Tétel: Nyelvi és vizuális kommunikáció / *Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend).*

2. témakör: A magyar nyelv története

3. Tétel: Nyelvtörténeti korszakok /*A nyelvtörténet forrásai: kézirásos és nyomtatott nyelvemlékek (pl. A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom).*

4. Tétel: A magyar nyelv szókészletének alakulása / *A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak.*

3. témakör: Ember és nyelvhasználat

5. Tétel: A jel, a jelrendszer / *A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben.*

6. Tétel: Nyelvváltozatok / *A nyelv társadalmi tagolódása szerinti csoportnyelvek, azok jellemző használati köre, szókincse. Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek. A szleng és az argó.*

7. Tétel: Nyelv és társadalom / *Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre (pl. szövegszerkesztés számítógéppel, kommunikáció az interneten, elektronikus levelezés). Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői.*

4. témakör: A nyelvi szintek

8. Tétel: Hangtan / *A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése.*

9. Tétel: A helyesírás / *A magyar helyesírás rendszerszerűsége.*

10. Tétel: Alaktan és szótan / *A morfémák, szóelemek szerepe és helyes használata a szóalak felépítésében, a szó szerkezetek alkotásában.*

5. témakör: A szöveg

11. Tétel: A szöveg szóban és írásban/ *Szövegek alkotása a tájékoztató, érvelő, meggyőző, vitázó közlésformák néhány egyszerűbb műfajában.*

12. Tétel: A szöveg szerkezete és jelentése/ *A szövegkohézió, a témaháló és a cím.*

13. Tétel: A szövegtípusok /*A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél), kérvény, beadvány; hozzászólás, felszólalás, vitaindító, rövid ünnepi beszéd; ajánlás, méltatás; szórólap szövege.*

14. Tétel: Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában /*Az elektronikus média hagyományos (rádió, televízió) és új közlésmódjai (pl. honlap, blog, internet), az új közlésmódok társadalmi hatása.*

6. témakör: A retorika alapjai

15. Tétel: A nyilvános beszéd /*A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig.*

16. Tétel: Érvelés, megvitatás, vita /*Az érvelés műfajai: a tétel, a bizonyítás, a cáfolat, az érv és az ellenérv. Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. A releváns és a hibás érv megkülönböztetése.*

17. Tétel: A szövegszerkesztés eljárásai /*Az összefoglalás funkciója és típusai (pl. vázlat, tartalmi kivonat, tömörítés).*

7. témakör: Stílus és jelentés

18. Tétel: A szójelentés / *Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés.*

19. Tétel: Stílusesszközök / *Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia.*

20. Tétel: Stílusréteg, stílusváltozat /*A társalgási stílus ismérvei, minősége.*